

Trajnostnost in ogljični odtis

24. Dan kakovosti

GOSPODARSKA ZBORNICA DOLENJSKE IN BELE KRAJINE

Zagotavljanje kakovosti poslovanja v negotovih in nepredvidljivih razmerah

Ana Margetič, SIQ Ljubljana

Dolenjske Toplice, 24. 11. 2022

GOSPODARSKA ZBORNICA
DOLENJSKE IN BELE KRAJINE

15 2007
2022

Z vami več kot
With you for over
50 let
years

SIQ Ljubljana

A world map where countries are colored in shades of blue and grey. The blue countries represent SIQ partner countries, while grey countries represent non-partner countries. The blue countries are spread across all continents, including North America, South America, Europe, Africa, Asia, and Australia. The grey countries include Russia, China, India, and several countries in Africa and South America.

PARTNERJI IZ VEČ KOT 65 DRŽAV

SIQ v svetu: Slovenija, Hrvaška, Italija, Nemčija, Srbija

Sodelovanje:

v mednarodnih sporazumih in shemah za medsebojno priznavanje
z več kot 40 certifikacijskimi organi po vsem svetu

skupina **160** zaposlenih
preko **200** zunanjih sodelavcev
23 akreditacij

Poslanstvo in vrednote

TEHNOLOŠKA INFRASTRUKTURA SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA

SIQ nudi pomembno podporo slovenskemu gospodarstvu.

OCENJUJEMO IN POSREDUJEMO ZNANJE TER IZKUŠNJE

S tem prispevamo k razvoju družbe, ki bo temeljila na znanju, kakovostnih storitvah in proizvodih ter s tem zagotavljala pogoje za višjo kakovost življenja.

Z vami več kot
With you for over
50 let
years

Glavne dejavnosti

Ocenjevanje sistemov vodenja

Prva članica IQNet-a iz nezahodne Evrope

IQNet - vsak peti certifikat za sisteme vodenja v svetu

Akreditiran certifikacijski organ v Sloveniji od leta 1996

Slovenska SA akreditacija za certificiranje po standardih:

ISO 9001, ISO 14001, ISO 22000, ISO 50000, ISO 45001,

ISO 13485 ter Uredbe (EU) št. 333/2011 in 715/2013

Akreditiran preveritelj EMAS, TGP

Več kot 3500 certificiranih organizacij

Člani GRI (Global Reporting Initiative)

CILJ podjetij?

- Dobiček merilo uspešnosti?
- Ali upoštevamo interese zainteresiranih strani?
- Inovativnost

Podjetja bodo inovatorji, ki bodo našli rešitve za podnebno krizo, vendar morajo biti predmet nadzora in regulacije.

*Sprememba je edina konstanta v življenju.
Heraklit*

Strateški okvir Evropske unije

AGENDA 2030 za trajnostni razvoj

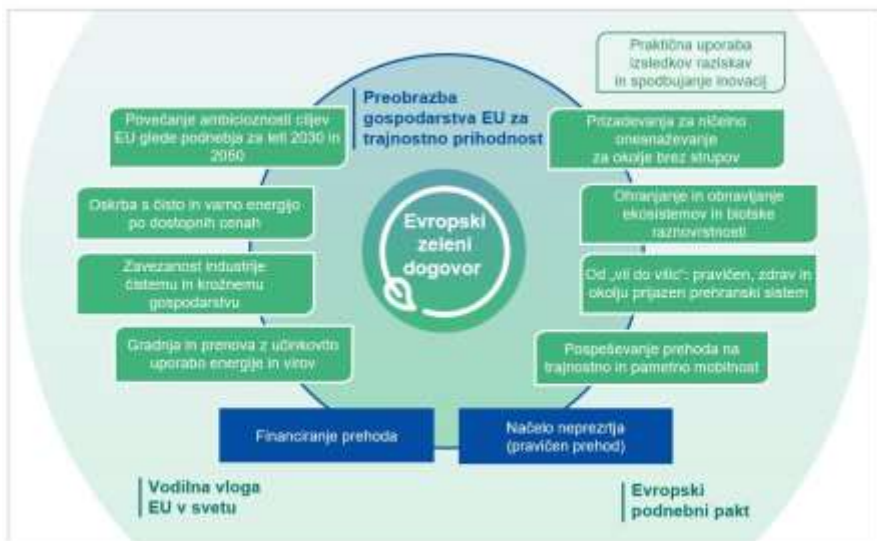
PARIŠKI SPORAZUM

Strateški okvir Evropske unije

EVROPSKI ZELENİ DOGOVOR

- postati prva podnebno nevtralna celina
- Zaščititi zdravje in dobrobit ljudi

<p>svež zrak, čisto vodo, zdravo prst in biotsko raznovrstnost</p>	<p>prenovljene, energijsko učinkovite stavbe</p>	<p>zdravo in cenovno dostopno hrano</p>	<p>večji delež javnega prevoza</p>
<p>čistejšo energijo in vrhunske čiste tehnološke inovacije</p>	<p>trajnejše proizvode, ki jih je mogoče popraviti, reciklirati in ponovno uporabiti</p>	<p>delovna mesta, primerna za prihodnost, in usposabljanje za preobrazbo</p>	<p>globalno konkurenčno in odporno industrijo</p>

Strateški okvir Evropske unije

PRIPRAVLJENI NA 55

Med predlaganimi ukrepi so med drugim:

- uvedba trgovanja z emisijami v sektorjih prometa in stavb,
- poostretev sedanjega sistema EU za trgovanje z emisijami,
- ukrepi za preprečevanje selitve virov ogljikovega dioksida,
- večja poraba energije iz obnovljivih virov,
- večja energijska učinkovitost.

Standardi poročanja

Globalni cilji in načela

Zakonodaja

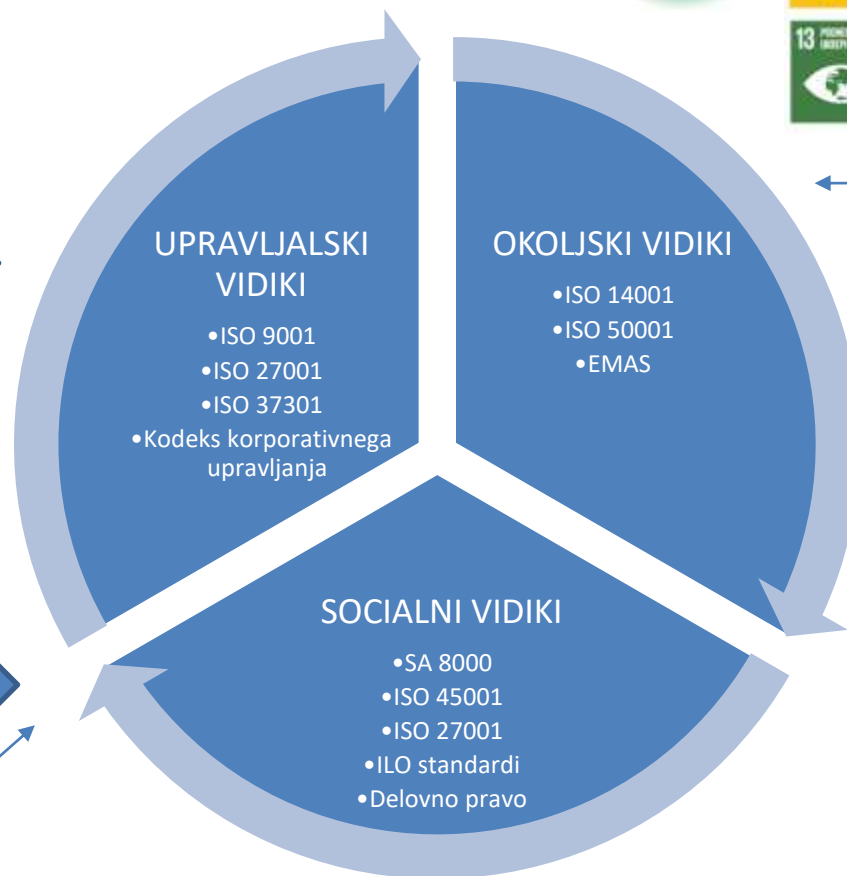
Direktiva glede poročanja podjetij o trajnosti (Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD)

Obvezno poročanje o podnebnih tveganjih (referenca TCFD)

Uredba EU o taksonomiji

Uredba o razkritju trajnostnega financiranja (Sustainable Finance Disclosure Regulation – SFDR)

Direktiva o skrbnem pregledu podjetij glede trajnosti (predlog – 23. 2. 2022)

VLAGATELJI

POTROŠNIKI

KUPCI

EU, DRŽAVA

NVO

KONKURENCA

ZAPOSLENI

Poročevalski okviri

Climate Disclosure Standards Board

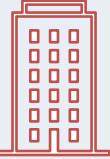
CSRD Direktiva EU o poročanju o trajnostnem razvoju

- Direktiva predstavljena aprila 2021 (EU ESG)
- Podpira EU Zeleni dogovor
- Posodablja in nadomešča NFRD in začne veljati 2023
- >50.000 podjetij
- November 2022: sprejeta CSRD
- December 2022: Države članice sprejmejo
- CILJ:
Poenostaviti in standardizirati trajnostno poročanje za podjetja

Kaj CSRD pomeni za podjetja?

	NFRD Direktiva o nefinančnem poročanju	CSRD Direktiva glede poročanja podjetij o trajnostnosti
	2018	2023: PRVI SKLOP STANDARDOV → poročanje za poslovno leto 2024 velika podjetja javnega interesa (>500 zaposl.) 2024: DRUGI SKLOP STANDARDOV → poročanje za poslovno leto 2025 za podjetja >250 zaposl. 2026: Poročanje za MSP za leto 2027, lahko 2028
	Velika > 500 zaposlenih Podjetja na borzi Banke in zavarovalnice ENAKO OSTANE PO CSRD DO 2025	Vsa podjetja: >250 zaposlenih in/ali >40mio € prihodka in/ali >20mio € bilančne vsote. Delnice, ki kotirajo na borzi in >10 zaposlenih/20mio € prihodkov Mednarodna in ne EU podjetja >150 mio € letnega prihodka v EU in imajo vsaj eno hčerinsko družbo ali podružnico v EU

Kaj CSRD pomeni za podjetja?

	NFRD Direktiva o nefinančnem poročanju	CSRD Direktiva glede poročanja podjetij o trajnostnosti
	5 dimenzij: Okoljska, družbena odgovornost, človekove pravice, boj proti korupciji, raznolikost v upravnih odborih Politike, tveganja, KPI	Vpliv trajnostnih tveganj na podjetje in vpliv podjetja na okolje in družbo - Dvojna bistvenost Informacije o ciljih in napredkih Skladnost poročanja (Tudi glede na NFRD in taksonomijo EU)
	Neobvezna revizija trajnostnega poročila	Obvezna revizija poročila z revizijskim mnenjem
	Letno poročilo ali ločeno v 6 mesecih po bilančnem letu Dosegljivo on-line ali pdf	Poročilo o upravljanju – vključeno v poslovno poročilo Elektronsko (digitalna oblika XHTML v skladu z uredbo ESEF)

ESRS standardi za trajnostno poročanje

PRESEČNI STANDARDI

ESRS 1 Splošna načela

ESRS 2 Strategija, upravljanje in ocena bistvenosti, zahteve za razkritje

VSEBINSKI STANDARDI

OKOLJE

E1 Podnebne spremembe

E2 Onesnaževanje

E3 Voda in morski viri

E4 Biotska raznovrstnost

E5 Raba virov in krožno gospodarstvo

DRUŽBA

S1 Zaposleni

S2 Zaposleni v vrednostni verigi

S3 Skupnosti

S4 Uporabniki in končni potrošniki

UPRAVLJANJE

G1 Poslovno ravnanje

SEKTORSKI STANDARDI

STANDARDI ZA SME

E1 Podnebne spremembe: ZAHTEVE PO RAZKRITJU

1. Strategija, upravljanje in ocena pomembnosti

Zahteva po razkritju strategije, upravljanja in ocena pomembnosti

2. Politike, cilji, akcijski načrt in sredstva

E1-2: Izvajanje politik za obvladovanje podnebnih sprememb

E1-3: Merljivi cilji za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje

E1-4: Ukrepi

3. Merjenje učinkovitosti

ENERGIJA (E1-5: Poraba energije, 6: Energetska intenzivnost/prihodek)

EMISIJE/ODSTRANITVE TOPLOGREDNIH PLINOV (TGP) E1-7 – E1-13

(Obseg 1, Obseg 2, Obseg 3, Skupaj emisije TGP, Intenzivnost na neto prihodke, Odstranjevanje TGP, Kuponi)

NEOBVEZNO E1-14 Izogibanje emisijam TGP iz proizvodov in storitev

FINANČNI UČINKI E1-15 - E1-17 (iz fizičnih tveganj, prehodnih tveganj, priložnosti)

Uredba taksonomija: razkritje informacij 8. člen 2020/852

Koraki organizacije do 2024

ZAČNITE SEDAJ

!! ANALIZA BISTVENOSTI !!

1. Pripravite se na poročanje
2. Sledite zahtevanim informacijam za razkritje
3. Digitalni podatki (XHTML)
4. Zagotovilo tretje osebe
5. Spremljanje rezultatov

Informacije za razkritje:

- Izbira pomembnih ESG dejavnikov
- Trajnostni in ESG cilji, napredek
- Trajnostna tveganja (podnebne spremembe)
- Vpliv na poslovanje
- Politike in ukrepi za varstvo okolja
- Družbena odgovornost
- Človekove pravice
- Korupcija
- Socialni, človeški, intelektualni kapital

Okoljsko bolj trajnostni in krožni izdelki

- Direktiva 2009/125/ES o okoljsko primerni zasnovi
 - 31 skupin izdelkov
 - 120 milijard € prihranka potrošnikom EU pri izdatkih za energijo
 - 10% zmanjšanje letne porabe energije tovrstnih izdelkov
- Predlog nove uredbe (30.3.2022)
 - Izboljšanje krožnosti, energetske učinkovitosti in drugih vidikov okoljske trajnosti.
 - Zahteve glede učinkovitosti in informacij za vse kategorije fizičnega blaga na trgu EU
- Zasnova izdelka = 80% vpliva na okolje

Okoljsko bolj trajnostni in krožni izdelki – nova uredba

- Okvir zahtev:

- trajnost, ponovna uporabnost, nadgradljivost in popravljivost izdelkov
- prisotnost snovi, ki zavirajo krožnost
- energijska učinkovitost in učinkovita raba virov
- reciklirana vsebina
- ponovna izdelava in recikliranje
- **ogljčni in okoljski odtis**
- zahteve po informacijah, vključno z digitalnim potnim listom za izdelke

- Digitalni potni list za izdelke

Z informacijami o okoljski trajnosti izdelkov

- Odločitve potrošnikov za nakup
- Lažja popravila in recikliranje
- Preglednost učinkov življenjskega cikla izdelkov na okolje
- Izboljšanje izvajanja pregledov in kontrol.

- Izdelki 2022-2024

- Povezani z energijo + posodobitve
- Že regulirani izdelki
- Potrošniška elektronika
- Sončni paneli

Koraki organizacije

ZAČNITE MERITI
OGLJIČNI ODTIS

- PODJETJA
- IZDELKOV

CILJI IN UKREPI
ZA
ZMANJŠEVANJE
EMISIJ TGP

LCA analiza
IZDELKOV

ZAČNITE SEDAJ

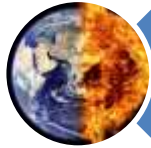

Kaj je ogljični odtis?

- Seštevek vseh emisij toplogrednih plinov, ki jih neposredno ali posredno povzročajo posameznik, organizacija, država, dogodek, proizvod ali storitev.
- Orodje za merjenje okoljskega vpliva.

Vpliv toplogrednih plinov

Segrevanje zemeljskega ozračja

Sprememba ekosistemov

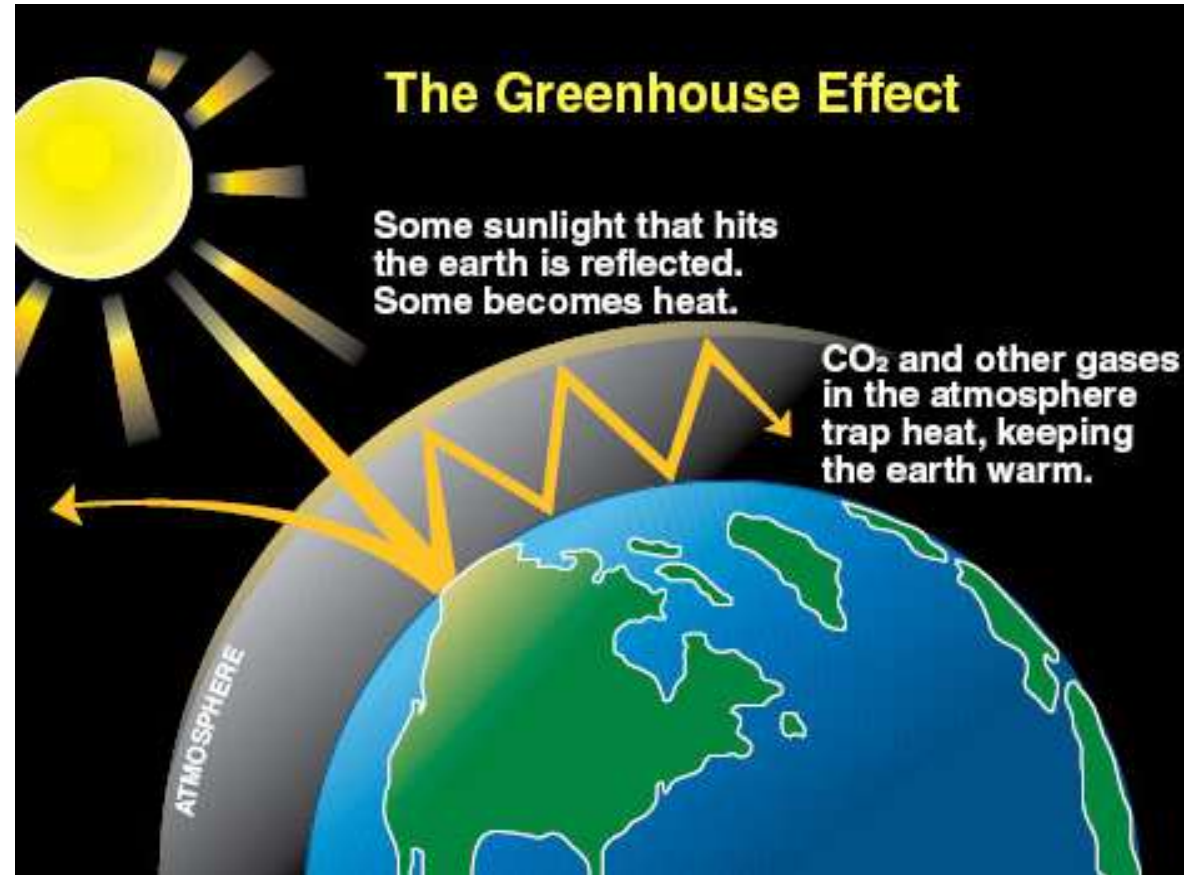
Ekstremni vremenski dogodki

Taljenje ledu

Živalske vrste se selijo iz svojih habitatov

Kateri so toplogredni plini

H globalnemu segrevanju najbolj prispeva CO₂, ki nastaja s človekovimi dejavnostmi. Njegova koncentracija v ozračju je bila leta 2020 48 % nad predindustrijsko ravnjo (pred letom 1750).

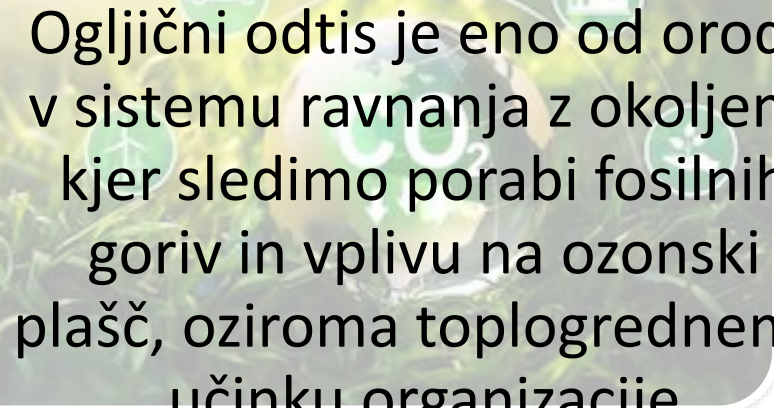

Toplogredni plin	(GWP)
Fluorirani ogljikovodiki	
HFC-134a (R-134a)	1.430
HFC-152a (R-152a)	124
Perfluorirane snovi	
Žveplov heksafluorid (SF ₆)	22.800
Fluorirani etri	
Hidrokarbonati in druge snovi	

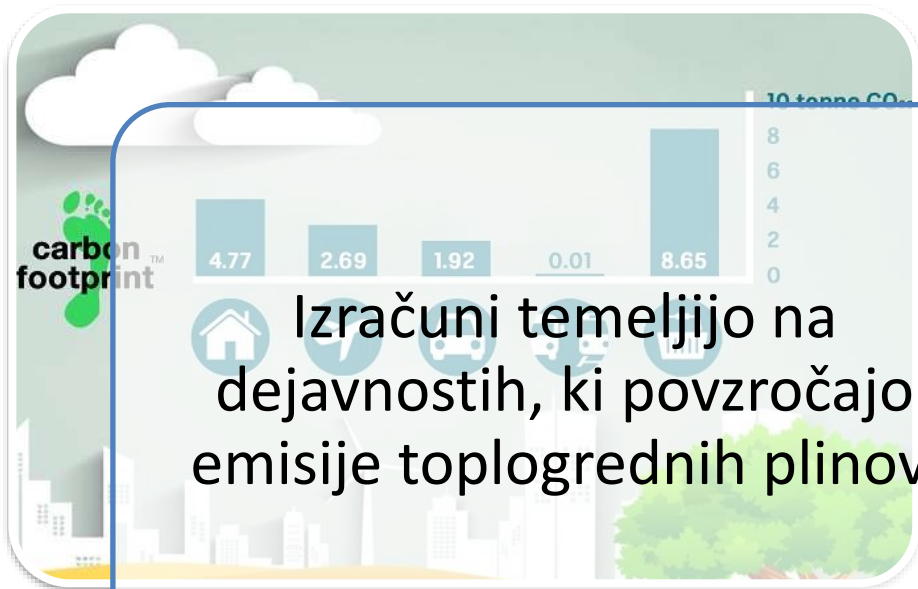
Toplogredni plin	(GWP)
Ogljikov dioksid	1
Metan	25
Dušikov oksid	298
Snovi pod nadzorom Montreal protokola	
CFC-11	4.750
Halon-1301	7.140
HCFC-123	77

Uporaba ogljičnega odtisa v praksi

Ogljični odtis je eno od orodij v sistemu ravnanja z okoljem, kjer sledimo porabi fosilnih goriv in vplivu na ozonski plašč, oziroma toplogrednemu učinku organizacije

Poslovni motivi za izračunavanje ogljičnega odtisa

- UGOTOVITI IN RAZUMETI TVEGANJA IN PRILOŽNOSTI POVEZANA Z **EMISIJAMI V DOBAVNI VERIGI**,
- PREPOZNATI PRILOŽNOSTI **ZA ZMANJŠANJE** EMISIJ TGP, POSTAVITI MERLJIVE CILJE ZMANJŠANJA IN SPREMLJATI NAPREDEK,
- **VKLJUČITI POSLOVNE PARTNERJE** V VREDNOSTNI VERIGI V SISTEM UPRAVLJANJA Z TGP EMISIJAMI,
- IZBOLJŠATI **KOMUNICIRANJE** Z DELEŽNIKI IN DVIGNITI UGLED ORGANIZACIJE

TVEGANJA

OBVLADOVANJE
IN PRIHRANKI

POROČANJE

DRUŽBENA
ODGOVORNOST

ZAKODODAJA

KONKURENČNA
PREDNOST

OKOLJU
PRIJAZNEJŠI
PROIZVOD

Standardi in smernice

ZA ORGANIZACIJE

GHG Protokol - mednarodno orodje za merjenje, poročanje in upravljanje z emisijami TGP

ISO 14064 - part 1 – Toplogredni plini: Specifikacija z navodilom za količinsko določanje in poročanje o emisijah in odstranjevanju TGO na ravni organizacije

PAS 2060:2010 – Specifikacija za dokazovanje ogljične nevtralnosti

ZA IZDELKE

ISO 14067 – Ogljični odtis izdelkov

PAS 2050: 2008 – Načela in zahteve za opredelitev ogljikovega odtisa izdelka, na podlagi življenjskega cikla

ISO 14040:2006 – Ocenjevanje življenjskega cikla – Načela in okviri

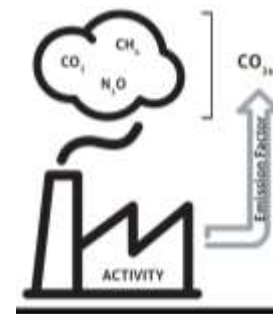
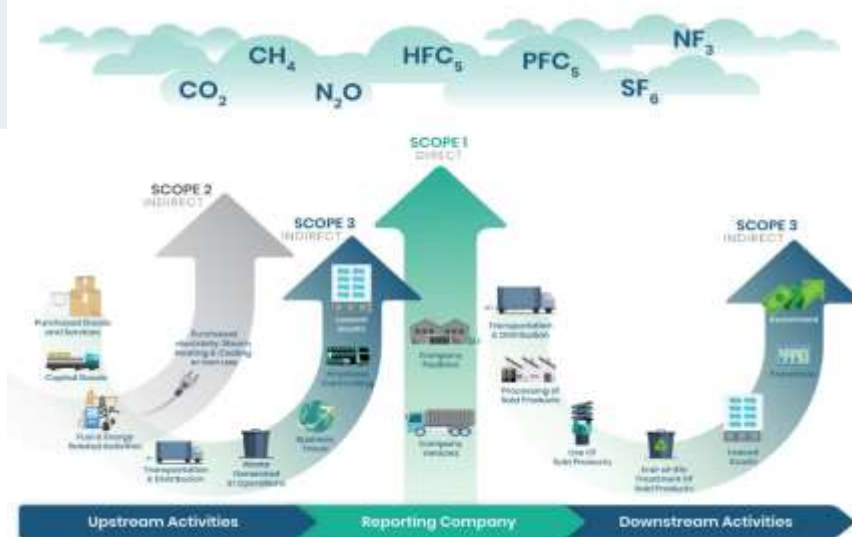
GHG Protokol – Življenjski cikel izdelka za določanje in poročanje emisij TGO

Izračun ogljičnega odtisa na ravni organizacije

Organizacija sama določa meje, katere bo upoštevala v svojem izračunu.

OBSEG 1 	OBSEG 2 	OBSEG 3
NEPOSREDNE EMISIJE	POSREDNE EMISIJE	OSTALE NEPOSREDNE EMISIJE
<p>izpusti, ki jih ustvarijo aktivnosti ali oprema, ki jo ima organizacija v lasti ali pod nadzorom – kar organizacija porabi za opravljanje svoje storitve.</p>	<p>Vsa kupljena energija, ki jo potrošijo oprema ali dejavnost, torej potrebni so podatki o porabi elektrike, toplote.</p>	<p>prevoz zaposlenih na delo in iz dela, poslovna potovanja, storitve kot so prevoz in distribucija izdelkov ali prevoz kupljenih izdelkov od dobavitelja do obratov podjetja – vse kar ni v lasti podjetja, pa vendar vpliva na podjetje.</p>

Kako se lotiti izračuna CO₂?

Kakšna bo naša prihodnost?

- Zelena energija?
- Zeleni vodik kot gorivo prihodnosti?
- Trajnostna gradnja?
- Manjša potrošnja??

Izzivi za prehod na nizkogljično družbo podajajo še veliko novih možnosti, a naš planet se enako hitro vrti naprej.

RAZMEVANJE KLJUČNEGA CILJA

Bomo res lahko dosegli tako visoko leteče cilje EU?

To je Trajnostni razvoj.

Da bi organizacije delovale po principih trajnostnega razvoja, ni zagotovilo okoljskih standardov ali zakonodaje. V središču je še vedno človek, ki povezuje vse niti tako med organizacijo – zakonodajo - med vsemi deležniki.

Hvala za vašo pozornost !

ana.margetic@siq.si

www.siq.si

